

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

POLITIKAI, SZÉPIRODALMI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP. — MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER: VASÁRNAP.

Szerkesztőség: Apaffy-utca 186. szám.

Előfizetési ára

Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ.

Főmunkatárs: Dr. ROSKA MIKLÓS.

Kiadó: PAPP GYÖRGY.

Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézete, hová a hirdetési díjak küldendők.

Hirdetések díjszabási árban számíttatnak. — Nyílttér sora 50 fillér.

Az iskolák és a magyar ipar.

Még néhány nap és ismét megnyílnak az iskolák, hogy újra szeretőleg öleljék kebelükre a gyermekesereget. A szülők megkönnyebbülten lélekzenek föl, hogy a nap nagyobb felében biztos helyen, biztos kezekben vannak gyermekeik. A megkönnyebbülés azonban csak épen erre vonatkozik, mivel egyéb dolgokban most kezdődik csak a sok gond és aggodalom. A gyermekeket el kell látni ruhával, írószerekkel, könyvekkel. Jaj, de nehéz is a sok költséget előteremteni!

Itt jut a két kérdés: iskola és a magyar ipar érintkezésbe. Vajjon legalább az a tömérdek pénz, amelyet ilyenkor ruhákra, iskolai szerekre kiizzadunk, itthon marad-e, ami polgártársainkat gazdagítja-e? Kereskedőinkben meg lehet a jóakarát, hogy magyar czikkével lássák el magukat, de a közönségben is épen oly erősen, sőt még erősebben meg kell lennie az akaratnak, hogy a magyar czikkeket követelje és vegye. Állhatatosan ki kell tartani a magyar áruk mellett! Néha erős a csábítás, hogy a vevő külföldi árut vegyen, mert az többnyire olcsóbb is. Olcsóbb ugyan, de gyakorta oly silány, hogy alig tart néhány hétig.

Az áruforgalmi jelentések időnként elég szomorú adatokkal szolgálnak arról, hogy a külföldi ipar minő hódításokat tesz nálunk. Szomorúan kell megállapítanunk, hogy minden iparpártoló mozgalom mellett is Magyarország anyagi ereje, pénze a külföld zsebébe vándorol. Időnként vergődünk egy kissé, hogy a veszedelmet

elhárítsuk, azután marad minden, mint volt azelőtt.

Hol hát itten a segítség? Az ifjúságot kell belenevelnünk abba a szent nemzeti kötelességbe, hogy a haza termelvényeit becsüljük többre a külföldinél. Az ifjúságot kell arra szoktatni, hogy egyszerű életmóddal, egyszerű ruházkodással álljon útjába a fényűzésnek, győzze le a külsőségben rejlő csábítást. A szülők és a társadalom jó példával járjanak elől s a rosszirányú korai fényűző vágyakat ha kell, maguk is tudják megfékezni fiaiknál, leányaiknál. Boldog az, ki kevés igényű, követelésekkel elő nem álló gyermekeket tud nevelni. Az saját életét teszi ezáltal könnyűvé, de egyuttal könnyebben elviselhetővé teszi gyermekei számára is az ő jövőendő életüket. Fájdalom, tömérdek füst, hiúság, tömérdek hiábavalóság keseríti meg életünket és teszi nehezebbé küzdelmünket, melyek azonban mind eltűnnének, ha hiúságunkról és ezzel összefüggő balítéleteinkről lemondhatnánk.

Az iskola, a tanítók, tanárok folytassák a fényűzés, kora érettség elleni harczukat. A leányiskola ne követeljen a szülők nagy többségének erejét meghaladó és amellet külföldi anyagból előállított munkákat, a középiskola ne tűrjön meg időnapelőtti diszruhákat, a népiskola ne dobja ki az olcsóbb írószereket, ha talán kissé kevésbbé finomak is. Ha az ifjúságot így, egyszerű igénytelenségben neveljük, fog elkövetkezni azon idő, mikor követeléseinknek a hazai ipar meg fog felelni. S ha a már java korában

levő nemzedék, nem is változtathatja meg vagy nem akarja megváltoztatni felfogását, legalább a jövő nemzedékét neveljük úgy, hogy másképen gondolkozzék.

Levelezés.

Tekintetes Szerkesztőség!

Nem igaz, hogy 1908. június 16-án, román pünkösd harmadnapján, mikor a vizsgálatot tartották a magyarnyelvből a gyulafehérvári majorbeli gör. kath. el. népiskolában, hogy kimentem volna a tanteremből, amikor a magyar nyelvtanra került a vizsgasorrend, sőt jelen voltam, mikor feleltek a gyerekek a magyarnyelvből, mind a három osztályban és a kezemben volt a magyar olvasókönyv, egész idő alatt, míg tartott a vizsgálat ezen tantárgyból, azon gondolatral, hogy a kevés nép lássa, miszerint én is jelen vagyok, miért is tudtam azokról, a miket föltételeznek.

De hát, hogy bebizonyítsam, hogy kimentem volna a tanteremből és éppen akkor, mikor a tanulók vizsgáltak a magyarnyelvből, akkor se lett volna szabad hibáztatni, hogy én tüntetek a magyarnyelv ellen, miért is a vizsga kezdődött a vallástannal és a hitoktatási szerep az enyém volt és belefáradtam, míg kikérdeztem a tanulókat hittanból és bibliai történelemből és szükségem volt kevés üdülésre, amely kegyelemnek a börtönbeliek is örvendének, azért sétálnak a tömlőcz udvarába és még fáradt is voltam, az első és második pünkösdnap szolgálatról és még sem mentem ki, mivel én ott ültem, ahol fel volt függesztve Alsófehérmegye térképe, mikor a tanító úr oda ért a kérdésekkel azon térképhez, ki kellett menjek onnét, hogy helyet csináljak a tanulóknak, hogy mutathassák mit tudnak ezen tantárgyból és csak most léptem ki a fent nevezett okból és senki utánam a jelenlevő népből nem lépett ki, mert nem láttak semmi tüntetést, ellenkezőleg azon egyéneket, kiket az iskola udvarában találtam, arra buzdítottam, hogy a tanterembe lépjenek.

TÁRCZA.

Tapasztalatok a szomszédban.

Nemsokára ismét hazatér mindenki, akit a pihenés vagy szórakozás vágya néhány hétre városunkból elszólított. Az idegen helyek a kirándulókat megtöltötték új benyomásokkal, melyek egy ideig élénken rezegnek a lélekben, de azután lassanként csak elhalványodnak. Itt is, ott is, sok szépet becsülni valót lát a kiránduló, észrevesz sok olyan dolgot, amelyeket egyebütt is fel lehet karolni, esetleg anélkül, hogy pénzbe kerülne. Érdekes volna, ha mindenki beszámolna néhány sorban tapasztalatairól, melyek ily módon az itthon maradottaknak is szereznének egy pár kellemes vagy tanulságos perczet.

Engemet körülményeim Tordán tartottak néhány hétig és erre a pár hétre mindig örömmel fogok visszaemlékezni. Torda a köztudatban úgy van bevésődve, mint a tréfák, anekdoták városa, melynek nyárspolgárai szűk látókörükkel és lehetetlen gondolataikkal gyakran felsülnek. Azonban a sok furcsa anekdota keletkezésének ideje inkább a múlt, mint a jelen. A mostani tordai polgár amellet, hogy a multból megtartotta józanságát,

szorgalmát, egyuttal a modern haladásnak sem ellensége, sőt nagyon is lépést igyekezik tartani az újkorral. Ennek tudatában nem haragszik meg, ha a tordai észjárást „magasztaló” adomákat jelenlétében fölfrissítik, hanem maga is jókedvű fölényességgel tódítja a tréfás eseteket. Egyet a sok közül! A reformátusok pompás, szép tornyot raktak régi templomuk mellé, mely az egész város fölött impozánsul kiemelkedik s mint egy király uralkodik. Mikor a harangokat fel akarták húzni, a dolog talán a torony magassága miatt sehogy sem akart sikerülni. Ekkor állítólag egyik okos néző felkiáltott:

— Csengetyüket kell felvinni, s ott fenn hízalni kell, amíg harangok lesznek!

Tordának első tekintetre meglepő a kedvező fekvése, mert köröskörül dombok veszik körül, melyek kellemes körzetet nyújtanak a szemnek. Egyik oldalát az Aranyos folyó hajjai mossák és ezen az oldalon nagy mozgalmasságot idéznek elő az egymás közelébe épített gyárak. Nagy kár, hogy a város ivóvizben nagy szükségét szenved, úgyhogy a lakosság legnagyobb részének az Aranyos szűrt vizével kell megelégednie.

Mínthogy a városnak rengeteg külső területe, t. i. mintegy 17,000 holdnyi, legnagyobb részt mezőből álló határa van, a lakosság igen nagy része gazdálkodással

foglalkozik. A házakat a foglalkozásnak megfelelőleg a városban is jókora terjedelmű kertek veszik körül, melyek veteményekkel, gyümölcsfákkal diszlenek. Épen úgy meg vannak rakva gyümölcsfákkal a várost övező domboldalak is. Gyümölcs, kivált barack évad idején az élelmes tordaiak messzire elmennek városuk terményeivel. A földművelés, kertészkedés szeretetéből foly a virágok kedvelése, amiért Tordát mindjárt meg kell szeretni. Minden ablak, minden tornác, minden udvar a ház előtt telidesteli van pompás virágokkal, leginkább violákkal, melyek kedvesen bólogatják fejcskéjüket s megtöltik a levegőt üdítő illatukkal. Itt-ott hosszú sorokban a mályva diszlik és rikitó vörös színével kaczeran hajladozik. A virágok ezen kedvelése a tordai nőket minden esetre kedvező színben tünteti föl; rávall arra, hogy szeretik a háziasságot s az ezzel járó apró gondokat.

Ez a vonása a tordai nőnek egyébben is mutatkozik. A nappalnak vagy estének bizonyos óráiban nem lehet látni oly sok pávamódra kiöltözött nőt, mint egy-egy másik nagyobb vidéki városban. A legtöbbjét a családanyai gondok otthonához kötik, nem érnek rá a fölösleges hivalkodásra. Aki meg magát tulságos kerelességgel cziczomázza, könnyen kiteszi magát a közbeszédnek; azért a fényűzésre hajló nő is bizonyos kor-

Sirolin

emeli az étvágyat és a testsúlyt, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, szararköhögés, skrofulózis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mínthogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenkor „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Cie. Basel (Svájco.)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerárakban.

Ára üvegenként 4.— korona.

De ha kijöttem volna a tanteremből, mihelyt elvégeztem a vallást, még akkor se lehetne ezt szemrehányítani, mert az ember természeti tehetetlensége olyan, hogy sokszor kényszerít kimenni természeti szükségből, akkor, mikor nem akarja és a tanterem nem börtön, hogy ne legyen szabad az embernek kimenni, csak ha a börtönőr kibocsátja; mindamellett a vizsgát nem tartották az én elnökségem alatt, hanem a főesperes vezetése alatt, aki hivatva van jelentést tenni és így én szabad lévén ezen tantárgytól, még sementem haza egyedül, nehogy azt gondolja valaki, miszerint tüntetni akarok, — én haza mentem az elnök urral együtt és még kezet adtam Korbuly urral, mint városi képviselőjével, nem künt, hanem bent az iskolában a jelenlevők előtt.

Tekintetes Szerkesztőség!

Ha én tüntetnék a magyar nyelv ellen, akkor nem adtam volna a gyermekeimet a magyar iskolába, hogy tanuljanak, akik tudnak most beszélni és társalogni magyarul, akármilyen előkelő személyekkel, nem is örvendtem volna, hogy az én fiam magyar állami tanító legyen, a mely dologért sok szemrehányást kaptam és pedig azoktól az emberektől, a kiket a sötétségből világosságra vezettem, kiabálván, hogy felneveltem gyermekeimet román preszkurával és most magyarokat akarok belőlük csinálni, de ezeket számba se vettem, mert tudtam a magyar nyelvnek jóságát és hasznát.

Ha én tüntetője volnék a magyar nyelvnek, huszonkilenc év alatt, mióta pap vagyok Gyulafehérvárt, ezt bebizonyították volna vagy egyszer és én nem tűrném most, hogy az én családomban beszéljenek és társalognak magyarul, de mivel, hogy én sokat vesztettem azzal, hogy nem tudtam egész helyesen a magyar nyelvet, nem akartam, hogy az én családtagjaim úgy járjanak, mint én, mert annak idején nem voltam oly körülmények között, hogy megtanuljam, azt kényszerítve voltam megtanulni most és most igaz lelkemmel szeretem, de nem amiért hitehagyott volnék, de mert én magyar honfi és polgár vagyok és az is akarok maradni siron tül.

Ha én tüntetője volnék a magyar nyelvnek, nem léptem volna rokonságha magyar családdal (és pedig hivatalos és magas rang), mely velem csak is magyarul beszél és nem botránykozom, mert az emberek arra vannak hivatva az Úr Istentől, hogy társaságban éljenek egymással, nem bírván élni egymás nélkül.

Megint, hogy én díjakat vágok zsebre a törvényszéktől, bocsássanak meg az újságírók, ha erre nézve azt mondom, hogy irták, hogy csak legyen írva, anélkül, hogy elég komolyan ítélték volna meg azt, amit

látok közé szorítja ruházkodásbeli vágyait. Ugyanaz észrevehető a középosztály férfain is, akik tisztességesen, de feltűnő egyszerűséggel öltözködnek.

Meglepi továbbá az idegent az iparosok nagy száma. Ezek közül egyik-másik szakcsoport előtt a szövetkezés eszméje sem ismeretlen. Így talán a cipészeknek több év óta fennálló szövetkezeti elárúsító csarnoka van, mely a vezetők nyilatkozata szerint szépen fenn tudja magát tartani,

Meglátszik továbbá Tordán, hogy társadalmi vagy nemzeti mozgalmakban nyomatékosan és egyértelműleg tud fellépni. Az iparvédelem ügye, mely Magyarországnak egyik legfontosabb kérdése, diadalmasan halad előre. Két évvel ezelőtt volt egy kiállításuk. Most novemberben a vármegye területén feltalálható háziipari tárgyakból rendeznek újabb kiállítást. A legkisebb szatóciszletek is sok hazai származású cikket tartanak raktáron s azokat a vevőnek ajánlják is. A védőtábla diszes keretbe foglalva rendesen előkelő helyre kerül, hogy mindjárt szembe tűnjék. A piacon, üzletekben mindenütt csak magyar szót hallani, mivel román anyanyelvűek is kivétel nélkül jól tudnak és szívesen beszélnek magyarul.

Torda a művelődés szempontjából szintén szépen halad. Sok szép népiskolája van, melyek egy-két hitvallásos népiskolája mellett többnyire államiak. Van állami fiú és leány polgári iskolája, melyek közül a polgári fiúiskola egy szép palotaszzerű intézetben van elhelyezve. Az unitárius algimnáziumot az állam épen most vette át, hogy főgimnáziummá fejlessze. A keres-

papirosra tesznek, hanem szívbéli rosszaságból irták, mert én a törvényszéktől egy fillért sem vágok a zsembem és csak is államtól van jutalmam, mert mint hitoktató az állami népiskolában helyben és Marosportuson szolgálók; különben a többi felekezeti hitoktató uraknak is van fizetésük az államtól; én a kötelességemet megtettem itt is, miről meggyőződhetnek az illető igazgatóságtól, de nem annyira a pénzért, hanem a magyar honi dicsőségért.

Tekintetes Szerkesztőség!

Most mely tisztelettel bátorkodom megkérni, szíveskedjék helyet adni ennek az őszinte felvilágosításnak, szemben azon levéllel, mely a Gyulafehérvári Hírlapban a folyó év július 12-én, 28. számában megjelent. Gyulafehérvárt, 1908. aug. 22.

Kiváló tisztelettel
Luka Lajos,
t. plébános.

*

Mi a magunk részéről a legnagyobb szíveséggel teszünk eleget a majorbeli t. plébános Luka Lajos úr kérésének és közöljük egész terjedelmében levelét annál is inkább, mert időközben utánajártunk a dolognak és megtudtuk, hogy a plébános úr nem ment ki a tanteremből a magyar nyelv vizsgája alkalmával, hanem bent volt a teremben.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1908. augusztus 30.

A vasárnapi munkaszünet.

Annak az előadói tervezetnek, amelyet a kereskedelemügyi miniszter a vasárnapi munkaszünetről szóló új törvény megalkotása végett készítettett, egyik legfontosabb szakasza nyilván az, amely a kereskedelmi elárúsító üzleteknek a munkaszüneti napokon való nyitva tartásáról rendelkezik. Ez a szakasz (11. §.) úgy intézkedik, hogy Budapest kivételével az ipari és kereskedelmi árusítás reggeli 6 órától déli 12 óráig végezhető. Ha az előadó tervezet e rendelkezése változatlanul belekerül az új törvénybe — ami mindenképpen kívánatos — a vidéki kereskedelem öt évi időköz után ismét hozzájut ahhoz a vasárnapi munkaidőhöz, amelyet részére Baross Gábor 1892. évi 14837. számú rendelete biztosított, azzal az eltéréssel, hogy az 1892-iki rendelet a 20.000 nél több lakossal bíró városokban a vasárnapi üzleti elárúsítást június és július hónapokban délelőtti 10 órára korlátozta. A sok panasz és keserűség, amely a Láng Lajos-féle 1903-iki rendelet kibocsá-

kedelem, ipar, földművelés számára szintén több alsóbbfokú iskola van.

Külsőleg is láthatunk haladást a városon. A villamos világítást most állítják be, egyik leghosszabb utcája a Jósika-utca aszfalt gyalogjáróval van ellátva. Ebben a jó tordaiak is a modern felfogásnak hódolnak, ámbar nekik elsőbb követelmény lett volna a városnak jó ivóvízzel való ellátása és a csatornázás, melyek náluk igen könnyű feladatok, mivel a város az Aranyos felé lejtősen nyulik el.

Torda, amit mindjárt a bevezetésben kellett volna említenem, jó sósfürdőekkel van megáldva. Jelenleg jobbra a bányafürdőt látogatják, melyet újabb épületek emelnek, ámbar azért a hideg fürdő helyiségeinek berendezése elég kezdetleges. De ki kell emelni, hogy olcsó is. Az aknafürdő vize sokkal több sót tartalmaz, csak hogy útja nehezebb, azért kevesebben látogatják. Úgy értesültem, hogy az állam ez utóbbit fogja nagyobb befektetéssel kiépíteni; míg a bányafürdőt állami gyermekmenedékhelynek rendezik be.

Most már végét vetem Torda dicséretének, mert hiszen készakarva csak a jó tulajdonságait emeltem ki. A Gyulafehérvári Hírlap olvasói a legtöbben jól ismerik, nem kell tehát Tordát nekik fölfedezni. Ezek a sok csupán arra valók voltak, hogy egy-két dicséretes vonást a tordai nép életéből kiemeljenek, amelyeknek meglétét Fehérvárt is örömmel láthatnók.

Hidvégi.

tása óta különösen a vidéki kereskedők köréből a vasárnapi munkaidőnek tulságos megszorítása miatt elhangzott, ime mégis figyelembevételre talált. A kereskedelemügyi miniszter részéről legutóbb kibocsátott előadói tervezet teljes mértékben honorálja a vidéki kereskedelemnek a vasárnapi munkaszünet megfelelő újabb szabályozására vonatkozó kizánalmát, nemcsak erről szóló rendelkezésében, hanem abban az indokolásban is, amely az intézkedést támogatja. Az előadói tervezet indokolásának idevonatkozó része a következő: „A törvényjavaslat akkor, amikor eltér az 1903. évi rendelet álláspontjától és az ipari és kereskedelmi árusításra a vidéket az eddiginél két órával hosszabb időt állapít meg, csak az élet feltétlenül parancsoló követelményeivel számol. Általánosan ismert tény, hogy a vidéki üzleti forgalom igen jelentékeny, mondhatni tulnyomó része évtizedek óta vasárnapokon bonyolódik le. A köznapokon mezei munkával elfoglalt vidéki kisgazdák, gazdák, gazdasági munkások, kik a vidéki fogyasztó-közönség zömét alkotják, egyenesen rá vannak utadva arra, hogy vasárnapokon teljesítsék bevásárlásaikat, mert köznapokon a forgalmi gócpontoktól távol végzik munkájukat és bevásárlásaikat csak munkájuk abban hagyásával teljesíthetik. Az érvényben levő rendelet szerint a bevásárlások csak délelőtt 10 óráig teljesíthetők, ez az idő azonban, mint azt az idézett rendelet kibocsátása óta szerzett tapasztalatok kétségtelenné tették, a legtöbb helyen elégtelen, mert a gócpontoktól távolabb eső helyekről a vevőközönség nem érkezik olyan időben a bevásárlás helyére, hogy szükségleteit délelőtt 10 óráig beszerezhesse. Eltekintve a térségi viszonyoktól, a vidéki vevőközönség életrendje, szokásai is egyenesen kizárják a délelőtti tízórai záró óra további fenntartását. Annak a biztosítása érdekében tehát, hogy a vidéki vevőközönség szükségleteit akadálytalanul beszerezhesse, szükséges a vidéki üzletek déli 12 óráig leendő nyitvatartásának megengedése.” Teljes elismerés illeti a kereskedelemügyi minisztert, hogy ezuttal helyes érzéssel számolt a való élet követelményeivel és gondoskodott arról, hogy az előadói tervezetnek szóban levő rendelkezése e szerint igazodjék. De a kérdés szóvátételénél, mint az a Magyar Kereskedők Lapja, ez az elsőrendű kereskedelmi orgánus írja, nem hagyható említés nélkül, a kereskedők országos szervezetének, az O. M. K. E.-nek nagy érdeme sem, amelyett azzal szerzett, hogy megalapítása óta a vidéki kereskedelemnek a vasárnapi munkaidő kiterjesztésére irányuló kívánalmát törhetetlen eréllyel képviselte minden alkalommal és — értesülésünk szerint — a most kibocsátott előadói tervezet megállapításánál is nyomatékosan igyekezett minden befolyását érvényesíteni abban az irányban, hogy a vidéki kereskedelem vasárnapi munkaideje déli 12 óráig terjesztessék ki.

— **Személyi hírek.** Lovag Á v é d J á k ó ny. gimnáziumi igazgató, lapunk felelős szerkesztője családjaival együtt e hó 28-án Borszékrol — hol fürdön volt — hazajött.

K o v á c s L a j o s kaunok e hó 28-án szintén hazaérkezett nyári fürdőzéséből.

— **Házasság.** Dr. Gerásim Viktor vajdahunyadi ügyvéd 1908. aug. 28-án törvényes házasságot kötött Velikán Kornélia Mária hajadonnővel, néhai Velikán Sándor ügyvéd leányával.

— **Anyakönyvi statisztika.** A folyó év 8 hónapjában Gyulafehérvárt született összesen 209 gyermek, elhalt 172 egén, házasságot kötött 56 pár.

— **A székely kongresszusról.** A székely szövetség a napokban két napos kongresszust rendezett Székelyudvarhelyen. Ezen a kongresszuson, amelyre egész Erdélyből egybejött a székelység, részletesen foglalkoztak a székelyföld anyagi felvirágztatásának kérdésével. Ha az ember nézi ennek a kongresszusnak és általában az érdekeltségeknek mostanában tartani szokott nagygyűléseit, hamar belátja, hogy ezeket az összejöveteleket nem a régi kongresszusozó láz szülte, hanem ezeken csakugyan komoly és vitális érdekek megbeszéléséről van szó.

A kongresszusokon ma már nem az üres locsogás és egymás agyondicsérése a divat; nem abból a szükségből keletkeznek, hogy régi magyar szokás szerint nagy áldomást üljenek és jól tele egyék és igyák magukat az ország minden részéből összecsozdult kongresszusi tagok. Ma már a szükség kényszere készlet ezekre a tanácskozássokra. És a kongresszusokon nem általános

Aki egészségét vissza akarja nyerni, vagy azt megőrizni, igyék SZTOJKAI vizet!!
SZTOJKAI GYÓGY-BORVIZ lugos-sósásványviz.

Mint ÜDÍTŐ és BORVIZ felséges! ✱ GYÓGYHATÁSA PÁRATLAN! ✱ Számos kitüntetés és orvosi ajánlat! Gyomor bajoknál! ✱ Ideg és cukorbetegségeknél! ✱ Vese, máj és vérbetegségeknél! ✱ Nemi bajoknál! Főraktár Gyulafehérvár részére: FINGERHUT JAKAB-nál. Főképviselet Magyarország területére: Általános Bank és Takarékpénztár Kolozsvár.

frázisok puffognak el, hanem mélyreható, alapos munka folyik.

A székely kongresszusról is, ha eredményeit nézzük, el kell ismernünk, hogy arra szükség volt és hogy annak megtartása igenis közelebb hozta a székelységet azokhoz a czélokhoz, amelyek megvalósítása felé épp e kongresszus révén törekedett.

A kongresszuson természetesen a napirend során a kivándorlás kérdése emelkedett ki különösen. Ezzel kapcsolatban pedig a székelyföld gazdasági bajai, amelyek természetszerűleg előidézői a kivándorlásnak. A székely kivándorlás kérdése még mindig égető és első rangú aktuálissá bir. A kivándorlásnak az utolsó hónapokban tapasztalt csökkenése ugyanis nem érinti a székelyföldet, mert innen első sorban Románia felé irányult a kivándorlás.

A kongresszuson hosszasan tárgyalták a telepítés kérdését és a visszatelepítés ügyét, amely a kihalt falukat újból benépesítené. Részletesen foglalkoztak a háziipar fejlesztésének kérdésével, amely az ugynevezett székely akciónak egyik legfontosabb oldala. A székelyföldön ősrégi, virágzó háziipar volt, amely csak az utolsó évtizedekben hanyatlott le az osztrák verseny növekedése és a román piacok elvesztése miatt. A kereskedelmi kormány most czéltudatos, energikus akciókat indított a székely háziipar regenerálására. Ha a székely háziipart a kormány és a lakosság együttes megfeszített munkájával sikerül ismét arra a fokra emelni, ahol már egykor állott, akkor evvel a kivándorlás kérdése szintén önként, magától oldódik meg.

Nagy lelkesedéssel fogadták a földmívelésügyi miniszteri kirendeltség vezetőjének beszámolóját, aki a földmívelésügyi minisztérium odaadó támogatásáról és annak gazdag eredményeiről terjesztett elő részletes jelentést.

Szó volt még azonkívül számos más egyéb kérdésről is, amelyek szintén a székelység anyagi és kulturális fellendülését hivatottak szolgálni. Mindent összevéve a kongresszus határozott eredményekkel zárult. A legfőbb eredmény, hogy a székelység komoly magába szállással igyekszik most lebírní a rája nehezedő bajokat és ebben a küzdelemben, — amely igazán a létért folytatott küzdelem — nem mindent a hatalomtól, a felsőbb köröktől vár, hanem a maga erejéből akarja a harcokat megvívni. És még tovább rendkívül öröndetes az a fokozott figyelem, az a lelkes érdeklődés, amellyel a kormány most a székely kérdést felkarolla és örömmel konstatalható, hogy a kormány okos, körültekintő, czéltudatos akciónak köszönhető első sorban az, hogy a székelyföldön az egész vonalon immár pezsgő gazdasági élet indult meg, amely ezt a természeti kincsektől oly dusan megáldott országrészt, ezt a dolgos és intelligens népet a jólétnek megérdemelt fokához fogja juttatni.

— **Kezddőnek az iskolák.** Szeptember elsejével megelénkül ismét a város a sok tanulótl. Végre lesz a kedves nyári vakációknak és ismét hozzá kell látni a komoly munkához s a tanuláshoz. Ugy a gimnáziumban, mint a zárdában, állami iskolában s a többi felekezeti elemi iskolákban elsején megkezdődnek a beiratások s tartani fognak szeptember hó 3-áig bezárólag. A gimnázium I.-ső osztályába az első két nap csak a római és görög katolikus tanulókat veszik fel, míg a más vallásfelekezetiüket csak a beiratkozás harmadik napján.

— **Vége a fürdőzésnek.** Nemsokára ismét itthon van a fürdőző publikum. Nap-nap után jönnek hazafelé a különböző helyekről. Különben ideje is már, mert elég pénz vándorolt amugy is ki külföldre a magyarok révén. Lépten-nyomon olvashattunk a külföldi fürdőhelyek névsoraiban magyar neveket. Pedig hány de hány világhírű fürdők van, épen olyan gyógyhatásuak, mint a külföldiek, s mégis idegenbe megyünk, mert ott nagyobb a feltűnés, nagyobb és zajosabb az élet.

— **Öntözik az utcákat.** Végre valahára hosszas vajadás, egy rakás közgyűlés és interpelláció után e hó 26-án délután megtörtént az első öntözés. Az igaz, hogy az egész csak kezdetleges dolog és próbálgatás, de azért mégis valami. Például egy délutáni öntözés után már nem volt oly nagy por a Hunyadi térnek Hungária felőli részén, mint öntözés előtt. Reméljük, hogy a városi tanács belátva az öntözésnek nagy fontosságát, most már az első próba után azonnal intézkedni fog, hogy az öntözésre megfelelő számú hordók álljanak rendelkezésre s az öntözést a többi utcákban is megfogja kezdeni.

— **Beiratások.** A gyulafehérvári izr. népiskolában az 1908/9. tanévi beiratások f. évi szept. 1. és 2. napján lesznek. A rendes tanítás pedig szept. 3-án reggeli 8 órakor kezdődik.

MIT IGYUNK ?

hoggy egészségünket megóvjuk, mert csak a természetes szénsavas ásványvíz erre a legbiztosabb óvoszer.

A mohai ágnes forrás, mint természetes szénsavdus ásványvíz, föltétlenül tiszta, kellemes és olcsó savanyúvíz; dús szénsavtartalmánál fogva nemcsak bizos óvoszer fertőző elemek ellen, hanem a benne foglalt gyögysóknál fogva kitűnő szere a legkülönbébb gyomor-, lőgső- és húgyszervi betegségeknek, 26 év óta bebizonyosodott, hogy még ragályos betegségtől is, mint typhus, cholera, megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz helyett a bakteriummentes mohai Ágnes-vízzel éltek. Legjelesebb orvosi szaktekintélyek által ajánlva. Számos elismerő nyilatkozás a forrás ismertető füzetében olvasható. Háztartások másféltéresnél valamivel nagyobb üvegekben minden kétes értékű mesterségesen szénsavval telített víznél, sőt még a szódavíznél is olcsóbb; hogy az Ágnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse, nagyobb vidéki városokban lerakatok szerveztettek, ugyanott a forrás leírásának ismertető füzetét ingyen kapható. A forráskezelőség. — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

KEDVELT BORVIZ! Főraktár: Id. Misselbacher J. B. czégnél Gyulafehérvárt, KEDVELT BORVIZ!

A helybeli állami el. fiu- és leányiskolába az 1908/9. tanévi beiratások f. évi szept. 1-én kezdődnek. A szegény szülők gyermekei tandíjmentességben részesülnek. A rendes oktatás szept. 7-én kezdődik. Az igazgatóság.

— **Az új végrehajtási törvény és a részletáru-kereskedők.** Az új végrehajtási novella a részletáru-kereskedőket is élénk akcióra serkentette. Az új törvény ugyanis az érdekeltek szerint ezt az iparágat alapjában támadta meg. A részletáru kereskedők tehát augusztus 5-én a budapesti Royal-szálló egyik termében népes értekezletet tartottak, melyen a vidék is tekintélyes számban volt képviselve. Az értekezlet elnöke Quitt Lipót, a Rosenberg és Quitt czég beltagja, azon határozati javaslatot terjesztette elő, hogy a részletáru-kereskedők az átmeneti idő alatt egyöntetűleg mellőzni fogják a fogyasztó közönségnek végrehajtásokkal való tulságos zaklatását. Miután az értekezlet a határozati javaslatot elfogadta, annak sikeres keresztülvitele érdekében megalkották a Magyar részletáru-kereskedők egyesületét, melynek elnöke Quitt Lipót, alelnöke Grossman Ármin lett. Az egyesület közleményei a Magyar kereskedők Lapjában fognak megjelenni. Az első elnökségi ülés alkalmából az egyesület jogtanácsává dr. Schaeffer József budapesti ügyvéd neveztetett ki.

— **Kávéházi pofozkodás.** E hó 25-én délután heves harez fejlődött ki az itteni Európa kávéház díszes termében, épp amidőn indolencia szempontjából a forró feketét szűrsőlgető intelligencia között két hevesvérű amerikai pékmester egymást sűrűn pofozgatták, ugy, hogy az összes vendégek multságára a sovány amerikai nagy győztesen került ki a kávéházból, a mire a kövér pék, a legnagyobb sajnálatára, bent maradt az izzó és forró soványi pofoktól a kávéházban. Szégyeljék magukat, mert mindketten a város polgárai és nem illik az ilyen dolog hozzájuk, hanem durczás korcsmai tekergőkhöz. (Beküldetett.)

— **Női kereskedelmi iskola.** A brassói m. kir. állami polgári leányiskolával kapcsolatos női kereskedelmi tanfolyamra a beiratások f. é. szeptember hó 1—5 napjain délután 2—5 óráig történnek Rezső-körút 1. sz. I. emelet.) A továbbképző tanfolyamra a beiratások ugyanekkor lesznek.

— **Városi közkórházunk szükségleteinek beszerzése** tárgyában vettük az alábbi hirdetményt: Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa a városi közkórházhoz szállítandó alábbi szükségletek szállítására zárt ajánlati tárgyalást hirdet. I. 100 drb lepedő, 30 drb köpeny, 50 drb ing. II. 25 ek afrikából (rendes nagyság), 25 drb párna (szőr), 18 drb töltött szalmazsák, 12 drb sodronybetét ágyba, 50 drb párnahaj, 50 drb papucs. III. 20 drb köpöcsésze (kézi), 20 drb vasszerkezetű nyitott éjjeli szekrény, 2 drb bádóg veder, 6 drb czinkpléh (6 literes) mosdó bádóg tartály, 2 drb nagyobb zománczozott pléh mosdótál, 2 drb kisebb, 2 drb egyik 10, másik 16 literes zománczozott fedeles fazék, 60 drb porcelán tányér, 12 drb csésze, 40 drb alpaka evőkanál, 40 drb kés, 40 drb villa, 7 drb zománczozott vizes kanesó, 40 drb zománczozott vízivő bögre. A zárt ajánlatok folyó évi szeptember hó 4-én d. u. 5 óráig a városi tanács iktató hivatalában adandó be, és pedig akár egyszerre mind a három csoportra, akár külön csak egyik vagy másik csoportra. A tanács ajánlattevők között szabadon választ, előnyben részesül azon ajánlattevő, aki a folyó évi szeptember hó 5-én d. u. 3 órakor tartandó tanácsülésen a szállítandó tárgyak mintáit természetben, esetleg rajzban bemutatja. Akinék ajánlata elfogadva lesz, az az elvállalt dolgokat és tárgyakat köteles 14 nap alatt a városi kórházba szállítani s a kórház gondnokának átadni.

— **Versenytalalom mellett való eladás bizonyítandó.** M. és Cz. gyári czég a budapesti kereskedelmi és váltótörvénysek előtt lefolyt perének substratumát Gr. J. szászvárosi gyógyszerész ellen 1721 K. vételár-tartozás és járuléka képezték. Alperes azzal védekezett, hogy ő a kérdéses gyártmányokat D. Gy. felperes czég utazójától oly feltétellel vette meg, hogy a czég Szászvároson senkinek másnak el nem ad és így alperes versenyen kívül fog állani. Ennek daczára a felperesi czég Szászvároson másoknak is kínált és adott el hasonló árukat, ennél fogva a versenytalalom megszegése következtében igényt nem tarthat. A megrendelő levél a versenytalalom kikötéséről mit sem tartalmazván, alperes annak fennforgását tanukkal kísérelte meg igazolni, a bíróság azonban a tanuvallomásokat részint aggályosoknak, részint érdekeltségből származóknak minősítvén, alperest a kereseti összeg és járuléka megfizetésében marasztalta. Ezt a budapesti ítéletábla által jóváhagyott ítéletet a Kuria is megerősítette 1092/907

sz. alatt azzal, hogy a kérdéses kikötés be nem tartása az üzletet semmissé teszi ugyan, de csak akkor, ha a versenytalalom határozottan kikötöttet és eladó által bebizonyítottan elfogadtatott.

— **A vasuti üzletszabályzat reformja.** Az üzleti körök részéről annyiszor sürgetett üzletszabályzati reform a küszöbön állván, a kolozsvári kereskedelmi és iparkamara ezuton értesíti az érdekelteket, hogy az új üzletszabályzat tervezete a kamara hivatalos helyiségeiben (Deák Ferencz u. 3) d. e. 9—2 óráig megtekintés és áttanulmányozás czéljából rendelkezésükre áll s hogy a kamara irodája a reformra vonatkozó észrevételeket és javaslatokat véleményes jelentésében leendő felhasználás czéljából ugy szóbelileg, mint írásban szívesen veszi. Miután azonban folyó évi szeptember 25-ig a kamarának nyilatkoznia kell, kívánatosnak mutatkozik a gyakorlati élet szempontjából felmerülő kívánalmakat mielőbb, de legkésőbb azonban szeptember 15-éig a kamarával közölni.

— **Nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok adólajstroma.** Gyulafehérvár szab. kir. város tanácsa közhírré teszi, hogy a nyilvános számadásra kötelezett egyletek és vállalatok adóki- vetési lajstroma a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közszemlére kitétetett, hol azt a hivatalos órák alatt bárki megtekintheti s esetleg észrevételeit megteheti.

— **Lido — az új Ostende.** Akik a Lido páratlan tengeri fürdőt használták az idei nyáron, elragadtatással beszélnek arról a mesés fejlődésről, mely lépten-nyomon szembeötlük. Különösen a most épült tündéri berendezésű Excelsior-szálloda emeli a Lido gyönyörűségét és kellemét. Legujabban a galamblovészportját akarja meghonosítani s 125.000 franknyi díjak tűzött ki, köztük Olaszország legnagyobb díját. A lóverseny-sport kedvelői szeptember 7-től kezdve gyülekeznek ide a nemzetközi lóversenyekre. Fiumén át bonyolódik le tehát Magyarországon keresztül az a jelentékeny idegenforgalom, mely a Lidora vonzza a nyaralók és szórakozók tömegét.

— **Háromezer koronás nagy díjpályázat amatőrfényképekre.** A magyar amatőrfényképezés fejlesztése és terjesztése körül évek óta lelkesen fáradozik a magyar amatőrfényképezők kitűnő szaklapja: „Az Amatőr“. E czél érdekében nem riad vissza semmiféle anyagi áldozattól sem. Élénken bizonyítja ezt az a nagy díjpályázat is, melylyel fokozott munkára és magyaros témák keresésére és feldolgozására kívánja serkentete amatőrfényképezőinket e szaklapjuk szerkesztősége. A háromezer korona összértékű díjakat elsőrangú, értékes fényképező gépek, felszerelési művészi plakettek, készpénzdíjak, oklevelek stb. képezik. Az érdekes és minden fényképező ambíciójára érdemes pályázaton ugy kezdők mint haladottabb amatőrök is résztvehetnek. A képek beküldési határideje ez év november elsején jár le, de a bejelentésnek legkésőbb szeptember 15-ig kell megtörténnie, mert a pályázatra beérkező összes képeket nyilvános kiállításon mutatja be az „Amatőr“ szerkesztősége. A nagyszámu értékes díjak megítélésére kitűnő amatőrfényképezőkből, festő- és szobrász-művészekből, műkritikusokból és a sajtó képviselőiből most alakítja a zsűrit a szerkesztőség. A díjkiosztás teljes pártatlanságát biztosítja a pályázat titkos volta is. Részletes pályázati feltételeket és mutaványszámot díjtalanul küld. „Az Amatőr“ szerkesztősége, Budapest VII./29. Baross-tér 15.

— **Égetett szeszes folyadékok pótdadóval való megróvása.** Mindazok, kik az 1908. évi szeptember hó 1-ső napján a szabad forgalomba már átment szeszsadóval és szeszsadópótlékkal már megadóztatott olyan égetett szeszes folyadékok készletével bírnak, mely összesen 10, illetőleg 5 liternél több alkoholt tartalmaz, kötelesek legkésőbb az 1908. évi szeptember hó 3-dik napjáig a folyadék mennyiségét és annak alkoholtartalmát valamint azon községet és helyiséget, melyben az a folyadék tartatik, az illető készletek tartási helyére nézve illetékes pénzügyőri szakasznál írásban, két példányban bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy ezek a készletek saját vagy idegen helyiségekben vannak-e elhelyezve. Liköröknél és rozsolisnál, ha a czukortartalom egy hektoliter folyadéknál legalább 10 kilogrammot tesz, az alkoholtartalmat nem kell bejelenteni, hanem jogosítva van a fél az egész ilyen likör- illetve rozsolis készlet hektoliterenkint 35 hektoliterfok alkohollal bejelenteni. Ha ezt a kedvezményt az e nemű folyadékok egész készletére nézve együttesen nem veszi igénybe, akkor az egész készletnek tényleges alkoholtartalma jelentendő be. Minden más olyan esetben azonban, midőn a bejelentés kötelezettsége alá eső égetett szeszes folyadékok az

ÁGNES-

forrást, ha gyomor-, bél- és légsőhuruttól szabadulni akarunk. forrást, ha a vereshajt gyógyítani akarjuk. forrást, ha étvágyhiány és emésztési zavarok állanak be. forrást, ha májbajoktól és sárgaságtól szabadulni akarunk.

1908. évi szeptember hó három első napján szállítás alatt állanak, a nélkül, hogy már bejelentve és pótdóval megadóztatva lennének, a bejelentés megtétele és a pótdó befizetése az áru átvevőjének képezi kötelességet, ki a bejelentést a szesz megérkezéséig számíttva legkésőbb 48 óra alatt megtenni köteles. Ha az 1908. évi szeptember hó 1-én meglevő égetett szesz folyadék készletének a fentiek szerinti bejelentése elmulasztatik, vagy ha a bejelentett alkohommennyiség 10 százalékkal csekélyebb annál a mennyiségnél, mely a hivatalos felvételnél megállapított: az 1908. évi XXVIII. t. cz. 121. §-a értelmében az így megrövidített, vagy a megrövidítés veszélyének kitett pótdó 4-szeres összegétől annak 8-szoros összegéig terjedhető pénzbüntetés alkalmaztatik. A bejelentésben foglalt másnemű valótfanságok, melyek nem az alkohol mennyiségére vonatkoznak, 10 K-tól 200 K-ig terjedhető pénzbüntetéssel fenytetnek.

TANÜGY.

„A Magyar Népiskola Könyve.”

Ezt a büszke címet érdemelné meg az a kétkötetes munka, amely most jelent meg a Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) r. t. könyvkiadóvállalat kiadásában. A jeles munka azonban beéri ezzel az egyszerű címmel: „Falusi Iskolások Olvasó- és Tankönyve.” Szerkesztette több vidéki tanító.

A magyar népiskola könyvének két okból mernők nevezni a szóban levő munkát.

Először, mert az egy- és kéttanítós népiskolák számára készült, tehát a tulajdonképpen való magyar népiskola számára: ugyanis a hivatalos kimutatás szerint tizenhatedfél ezer népiskolánk közül majdnem tizennégyezer az egy- és kéttanítós iskola. Ezekből a szükséges viszonyú kulturintézetektől pedig, noha rendkívül mostoha a helyzetük, a nemzet és a kormány ugyanolyan kultur-munkát követel, mint a kedvezőbb helyzetben levő városi, többtanítós és jól felszerelt iskoláktól. Majdnem lehetetlenség ez a követelés. Mégsem szabad a mértéket lejjebb szállítanunk, ha nem akarunk hátul maradni a nemzetek kulturversenyében.

És másodsorban éppen azért nevezzük ezt a munkát a magyar népiskola könyvének, mert a magyar népiskola súlyos helyzetének megkönnyítésére és nehez munkájának eredményesebb tetelére bámulatosan alkalmas. Számolva a falusi iskolák viszonyaival, röviden, velősen összefoglalja mindazt, amire ott szükség van és fölöslegessé tesz minden más iskolai könyvet. Ez a két kötetnyi munka: a magyar népiskola enciklopédiája.

A könyvet a vallás- és közoktatásügyi miniszterium — egy kiváló író és népoktatási szakferfi bírálatára alapján — népiskolai használatra általánosan engedélyezte. A bírálat, mely a „Hivatalos Közlöny” ez évi július 15-iki és augusztus 15-iki számban jelent meg, nagy elismeréssel, dicsérrel, sőt magasztalással szól a könyvről. Elismeri és dicséri annak didaktikai kiválóságát, gondos, művészi szerkesztését, tiszta magyaros nyelvezetét. Ahjon itt a hivatalos bírálatból e néhány sor:

„Sokra becsülöm ezt a könyvet; és őszinte örömmel köszöntöm a szerkesztőit, mert hasznos és okos munkát csináltak. Azok között a hasonló rendeltetésű népiskolai tankönyvek között, amelyek kezemen megfordultak, ez az első, amelyikben a pedagógus száraz és fölösleges fontoskodása nem fojtja meg a nevelő munkásságát, s az első, amelyikben a nyelvtan az olvasókönyvvel és az egész tananyaggal egyesítve van és pedig olyan ügyesen összeszöve, hogy mindaz szintén észrevétlenül, hogy úgy mondjam: komoly játékban adódik át a gyermek lelkének, mely a közismeretekkel együtt tanulja és gyakorolja a nyelvet és érvényesíti annak törvényeit. Dicsérem a gondot és figyelmet, amivel a szerkesztők azt a nehéz feladatot megoldották; hogy szemlélhetővé tették a tananyagbeli igazságokat, még a nyelvtaniakat is s emellett a szórakozás és tanulás formáit oly szerencsésen, jóformán művészettel esopor-tositották, az anyagot oly arányosan osztották be és dolgozták föl, hogy didaktikai nézőpontból a könyv ellenében alig lehet kifogást emelni. Ehhez a könyvhöz még a vezérkönyv se szükséges, csak az, hogy a tanító megértse a szerkesztők intencióit... Ismétlem, hogy a könyvet nemcsak nagyon jónak, de igazán kitűnőnek tartom, olyannak ami a tanítás eredményességét előre láthatólag gyarapítani fogja és amely a falu lelkivilágával összhangzó. Mint ilyet, engedélyezésre nemcsak érdemesnek tartom, de arra melegen ajánlom is.”

Külső kiállításra is páratlan ez a munka népiskolai tankönyvirodalmunkban. Ára mérsékelt: az első köteté (mely a II. és III. osztálynak való) 80 fillér, a másodiké (mely a IV., V. és VI. osztálynak való) 1 K. 60 fil.

Azt hisszük, hogy a magyar népoktatásügynek tesszünk szolgálatot, midőn erre a kiváló munkára a tanító urak és az iskolai hatóságok figyelmét felhívjuk. A kiadóvállalat (Budapest, IV., Egyetem-utca 4.) szívesen küld belőle ingyenes mutatvány példányt, ha levelezőlapon kéri tőle.

Nyilttér.

Menyasszonyi selyem 85 krtól egészen frt. 11.35-ig méterenkint, minden színben, bérmentve és megvámolva házhoz szállítva. Dus mintaválaszték postafordultával.

Henneberg selyemgyár Zürich.

Nagyon czélszerű utazás alkalmával. Rövid használat után nélkülözhetetlen.

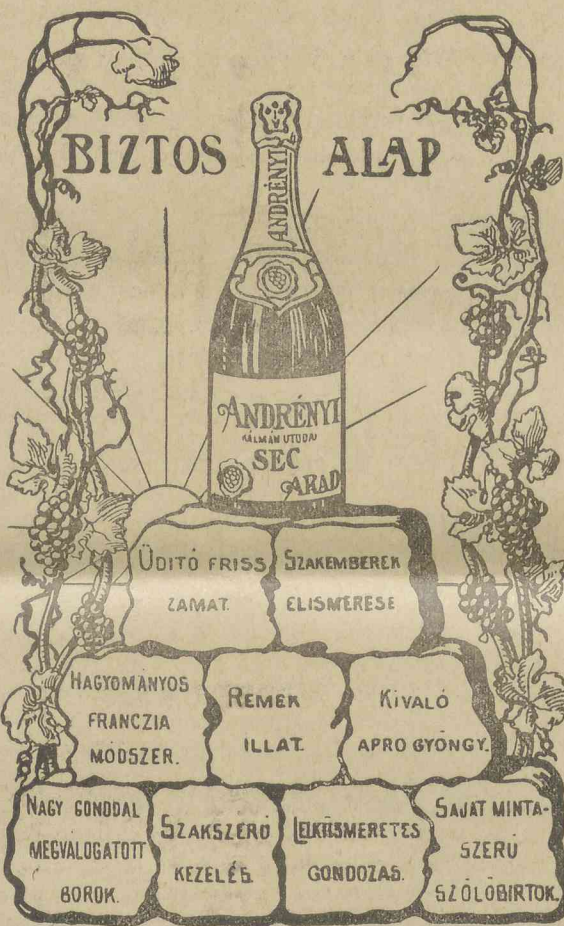
Egészségügyileg megvizsgálva.

Kelt Bécsben, 1887. július 3-án.
Kalodont.

nélkülözhetetlen

fogápoló szer.

Előkelő hygienikusok állítása szerint a fogak és a száj ápolásához egészségünk nézve nélkülözhetetlen. Nevezetesen a gyomorbetegségeket lehet ezen szer használata folytán elhárítani. Ennélfogva a **Kalodont**, mint leghasznosabb szer lett elismerve, melynek antiseptikus hatása a fogak tisztítását előnyösebben eszközli, mint a mechanikai uton való tisztítás.

Kapható:

minden jobb vendéglőben, kávéházban és fűszerkereskedésben.

Nincs többé aggodalom és félelem a családi életben, megszűnt.

EGYETEMES VILÁG NŐIÓVSZER

— jótállás mellett. —

Kérjen egy 10 filléres bélyeg beküldésének ellenében, felvilágosítást és árjegyzéket. Diszkrét beküldését.

BAUER JÓZSEF

Kozmetik, hygieniai és khémiai gyárak főképvisele és elküldési iroda Wien I. Sonnenfelsgasse 21.

Sz. 264—1908.

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §. értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszék 5362. számú végzése által Filip György Julia takarékpénztár végrehajtató ja-

vára Áron Sándor és társa ellen 110 K. tőke, ennek 1907. év augusztus hó 10. napjától számítandó kamatai és egyéb törvényes járuléka követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 1060 K.-ra becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a V. 389—908. számú kiküldést rendelő végzés folytán helyszínén, vagyis Henningfalván alperes lakásán leendő eszközzésére **1908. év szeptember hó 2-ik** napjának délelőtt 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladni fognak.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldőtnél vagy írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni, mivel különben joguk nem fog tekintetbe vétetni.

A törvényes határidő ezen hirdetménynek a bíróságtábláján történt kifüggesztését követő naptól számítandó. Az elárverezendő ingóságok vételára 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint kifizetendő.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. év aug. hó 18. napján.
G e r m á n kir. bírósági végrehajtó.

Sz. 724—1908. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1908. évi 225. számú végzése következtében Filip György gyulafehérvári ügyvéd által képviselt „Julia” takaréks és hitelintézet javára kislaludi Oltean Augusztin és társai ellen 160 K. s jár. erejéig 1908. évi február hó 3-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1140 kor. becsült következő ingóságok, u. m. tehének, szekerek és borjuk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírószág 1908. évi V. 90. számú végzése folytán 102 K. tőkekövetelés hátralék erejéig Kislaludon leendő eszközzésére **1908. évi augusztus hó 31-ik** napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. évi augusztus hó 8-án.
P a p p K á r o l y, kir. bir. végrehajtó.

Szám 722—1908. vhtó.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1907. évi 5575. számú végzése következtében Filip György ügyvéd által képviselt Julia takarékpénztár javára Moldován Mária ellen 1000 K. s jár. erejéig 1907. évi július hó 31-én foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 3696 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: szarvasmarhák, gabona stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbírószág 1908. évi V. 442. számú végzése folytán és jár. erejéig, Kislaludon alperes lakásán leendő megtartására **1908. évi augusztus hó 31-ik** napjának délután 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. és LX. t. cz. 107. és 108 §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881 évi LX. t. cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1908. évi aug. hó 9. napján.
G e r m á n, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 4282—1908. tlkvi.

Arverési hirdetmény kivonat.

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint tlkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Julia takaréks és hitelintézet végrehajtónak Kimpián Todora férj. Vinezán Györgyné végrehajtást szenvedő elleni 96 kor. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a gyulafehérvári 1866. sz. tjkvben A + 1. rdsz. 139. és 140. hrsz. ingatlanokra összesen 602 korona becsárban az árverést elrendelte és hogy a fent megjelölt ingatlanok **1908. évi szeptember hó 9-ik** napján d. e. 9 órakor Gyulafehérvári kir. bíróság által nyilvános árverésen eladatnak.

„BITUMINA”

„BITUMINÁVAL” fedett tető bemeszelve szép fehér marad és kitűnő védelmet is nyújt a nap melege ellen.

„BITUMINA” RÉGI ZSINDELYTETŐK ÁTFEDÉSÉRE IS KIVÁLÓAN ALKALMAS.

== Csakis védjeggyel ellátott tekercseket fogadjunk el. ==

Gyári főraktár Gyulafehérvár és Vidéke részére: KOHN ADOLF fakeskedésében Gyulafehérvár.

tiszta bitumenből készített valódi aszfalt tetőlemez, tartós, tűzbiztos, szagtalan, kátrányozást vagy egyéb mázolás nem igénylő

tetőfedőanyag

lafehérvárt ezen kir. törvényszék tükvi hatóságánál megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alól is eladatnak.

Az árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok kikiáltási árának 10%-át készpénzben avagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ban előirt árfolyammal számított és az 1881. november 1-én 3333. sz. a. kelt I. M. rendelet 2. §-ában kijelölt értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, vagy annak az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál történt előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék tükvi hatósága.

Gyulafehérvár, 1908. június hó 17-én.

A kivonat hitelességét igazolja

Présia Romulusz, kir. törvénzéki bíró.

Szám 5306—908. tkvi.

Póthirdetmény.

A gyulafehérvári kir. tvszék, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy a Julia gyulafehérvári takarek és hitelintézet rt. gyulafehérvári czég végrehajthatónak Bel gredán Iliéné szül. Totoján Máricezi kistaludi lakos végrehajtást szenvedő elleni 150 kor. s jár. iránti végrehajtási ügyében 4171/908. sz. a. kibocsátott árverési hirdetményben a gyulafehérvári 1053. sz. tjkvben A + 1 rend 2450/2. hrsz. a. foglalt ingatlanra 322 kor. kikiáltási árban a gyulafehérvári kir. törvényszék mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében **1908. évi szeptember hó 4-ik** napjának délelőtti 9 órájára kitűzött árverés az 1881. 60. tez. 167. §-a alapján a gyulafehérvári ipari és gazdasági hitelszövetkezet, mint az országos központi hitelszövetkezet tagja végrehajtató érdekében is 250 korona tőkekövetelése és járulékai kielégítése végett megtartatni fog.

A kir. tvszék, mint tkvi hatóság.

Gyulafehérvár, 1908. július 24.

Kolumbán kir. tvszéki bíró.

4 ministeri jóváhagyás.

1. A berlini földm. miniszter urtól II. 20—06.
2. A kopenhágai belügyminiszter urtól XII. 20—06.
3. A hesseni nagyhercegség-ségnél a belügyminisztr. urtól IV. 13—07.
4. A berlini földm. miniszter urtól X. 15—07.

RATIN mint legbiztosabb egér és patkányirtó-

szer van elismerve. Több külföldi polgári és katonai hatóságok elismerése.

1 adag patkánybacillus 3 K., 1 adag egérbacillus 1.80 K. Prospektus kívánatra ingyen. Nagyobb területen az irtást garanciával elvállalja

„Ratin“ bakterológiai laboratórium részvénytársaság magyarországi vezérképviselője és egyedárusága Haan Béla Budapest, VII. Rottenbiller-utca 26—15

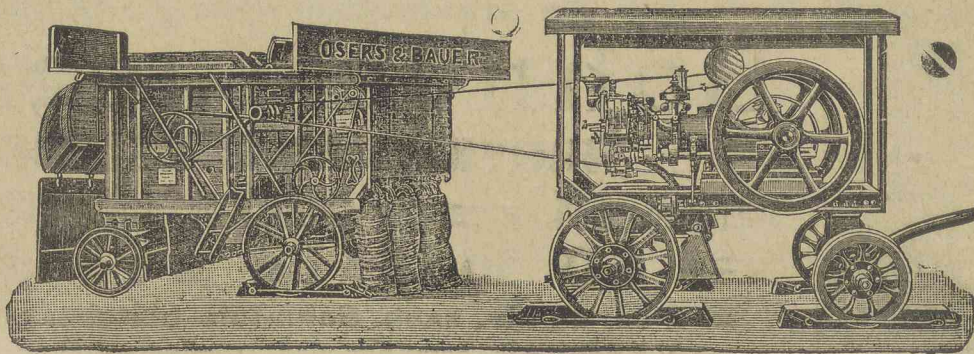
Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „Általános Tudósító“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet körút 41., ahol hirdetéseket az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnék. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Diszes újságkatalógus, képes naptár-jegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknél díjmentesen.

OSERS és BAUER

kizárólagos motorgyár

BUDAPEST, VI. Podmaniczki-utca 18. WIEN, XX. Dresdnerstrasse 81—83.

Benzin-lokomobilok

Benzinmotorok, Szivógázmotorok. A jelenkór legolcsóbb üzemereje! Üzemköltség óra-lóerőnként 2—3 fillér. Több száz telep üzemben. Kedvező fizetési feltételek! **Elsőrendű, szolid gyártmány!** Arjegyzékkel és költségvetéssel díjmentesen szolgálunk.

Az utóbbi időben a következőknek szállítottunk gépeket: Schlosz János és társai Szász-vesszős 8 HP. cséplő szerelvény. Papp János Iháros-Berény 8 HP. cs. sz., Nagy J. Pál, Boglár 6 HP. cs. sz., Takács Imre malomtulajdonos, Pásztó 75 HP. szivógáz telep, Stenger Vilmos malomtulajd. Nagytapolovecz 50 HP. sz. t., Rosmann Samu malomtulajd. Mocs, Kolozsmegye HP 40. sz. t. és még számos nagy uradalomba.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viaszkenőcs kemény padló számára.

Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.

Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.

Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT.

Szászrégen: **C. Traugott Kosch.**

DOHÁNYZÓK !!

Tegyetek próbát a

Roselle
egyedüli édes ízű

czigaretta-papirossal.

Kellemes édes ízével eltünteti a dohány maró nikotinját.

Eladó új házastelek.

Gyulafehérvárt, Hajós-utca 24. a) szám alatti teljesen újonnan épült házastelek, melyben három szoba, konyha, élés és faskamra, pincze, kút, veteményes kert és tágas udvar van, szabadkézből eladó. Értekezhetni Timisán Julius tulajdonossal Sáncz-utca 16. szám alatt.

AMERIKÁBA

Indulás Havreből minden szombaton, Bécsből minden kedden.

MENETJEGYEK A

FRANCIA VONALRA.

Amerikai vasúti menetjegyek minden irányban és állomásra eredeti árban.

Közelebbi felvilágosítás ingyen és bérmentve CSAK a

FRANZÖSISCHE LINIE

WIEN, IV. WIEDNER GÜRTEL No. 16.

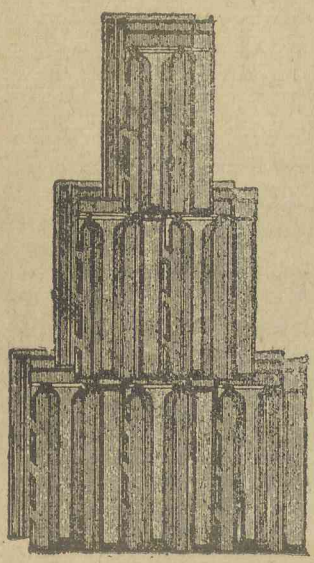
(A déli és államvasutakkal átellenben.)

Kéretik a czimre figyelni!

Kitünő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

PORTLAND-CZEMENT-gyár Brassóban.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégénél.

Nagykikindai gyártmány.
Bohn-féle szab. biztonsági átfedő-cserép 272. szám.

BOHN M. ÉS TÁRSAI

NAGYKIKINDA ÉS ZSOMBOLYA.

Legrégibb, legnagyobb és legjobb telep
e szakmában Ausztria-Magyarországon

Bohn-féle téglagyárak

NAGYKIKINDÁN ÉS ZSOMBOLYÁN.

Alapított 1864. Legelőkelőbb referenciák. Alapított 1864.

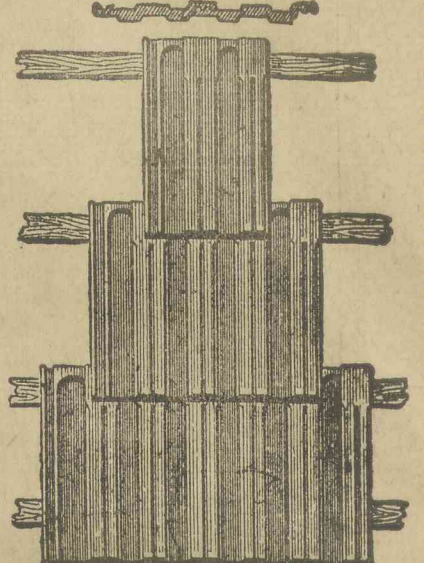
50 millió évi gyártás

a cs. és kir. szab. Bohn-féle biztonsági átfedő cserépekből.

VASOXYD természetes vörös színben vagy kátrányozva.

Gyártmányok: Bohn-féle szabadalmazott biztonsági átfedő cserépek.
Legolcsóbb, legszebb tetőzet.

Képes árjegyzék és minták kívánatra ingyen és bérmentve.

Zsombolyai gyártmány.
Szab. biztonsági préselt átfedő cserép 253.

„METEOR”-SZÁLLODA

Budapest, VII. Erzsébet-körút 6. sz. Tulajdonos: Rendes Szidor.

120 kényelmesen berendezett szoba.
Melegvízfűtés.
Teljes 24 órai liftszolgálat.
Vácuum-Clenaer.
Fürdők a házban.
Szállodai automobil.
Salonok, társalgók.

Figyelmes kiszolgálás.
Mérsékelt árak.
Feltétlen tisztaság.
Fekvés a Keleti és Nyugati pályaudvar között.
A technika minden vívmányával felszerelve.
A város központján.

Szobák 4 koronától.

Előleges jelentés.

Van szerencsém a n. é. közönségnek tudomására hozni, hogy **szeptember 1-től** az

ERZSÉBET SZÁLLODÁT

átveszem és ujonnan átalakítva és rendbehozva a n. é. közönség rendelkezésére lesz bocsátva.

Miután jó magyar konyháról és kitűnő borairól némileg a n. é. közönség tájékozva van **szeptember hó 3-tól** kezdve abonálni lehet: **Ebéd, vacsora 20 frt. 1 személy.** Garzon urak: 1 szoba, ebéd, vacsora 30 forint.

Előjegyezhetni szeptember 1-ig a Papokkertjében, 1-től a szállodában.

Gyulafehérvár, 1908. augusztus hó.

Teljes tisztelettel
Ürmösy B. Béla.

Magyar Királyi Államvasutak Üzletvezetősége Arad.
Sz. 24414—908/I.

Verseny tárgyalási hirdetés.

A magyar királyi államvasutak Gyulafehérvár állomásán levő buffet bérletére ezennel zárt ajánlatu pályázat hirdettetik.

A bérlet 1909. évi január hó 1-ével kezdődik és tart azon időponttól számított 5 éven át vagyis 1913. évi december hó 31-ig.

A bérleti feltételek, valamint az ételek és italok árjegyzéke az alulírott üzletvezetőség I. osztályában a rendes hivatalos órák alatt hétköznapokon d. e. 8 órától d. u. 2 óráig megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyegű és „Ajánlat a gyulafehérvári buffet bérletére a 24414/1908. számhoz” felirattal ellátott borítékba zárt, lepecsételt s két tanu előtt aláírt ajánlatok a vonatkozó okmányokkal (erkölcsi bizonyítvány, iparengedély stb.) együtt **1908. évi szeptember hó 24-én** déli 12 óráig az alulírt üzletvezetőség általános (I.) osztálya főnökénél nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 100 kor., azaz száz korona készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1908. évi szeptember hó 23-án déli 12 óráig a magyar királyi államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek bánatpénzképen nem fogadtatnak el. Értékpapírok a budapesti, illetőleg a bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebbi árfolyam szerint jegyzett értékben, de sosem névértéken felül fognak számíttatni. A készpénzben letett összeg után kamat nem fizetetik.

A bánatpénz letétele az ajánlatban megemlítendő, de a letételről nyert pénztári letétjegy az ajánlatához nem csatolandó.

Ezen feltételektől eltérő, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett, valamint a távirati úton tett ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Az ajánlatok közt a választás a felajánlott bérösszegre való tekintet nélkül szabadon történik.

Arad, 1908. évi augusztus hó 16-án.

A magyar királyi államvasutak
aradi üzletvezetősége.

Jegyzet: Utánnnyomás nem díjaztatik.

KEDVENCZ Liliomtejszappan.

Legenyhébb szappan a
bőrápolásra.

Csemegeszőlő

csakis elsőrendű nemes fajok, postakosaraként 2 kor., 100 kg. vételnél 32 kor.
Csemege alma és körte postakosaraként 2 kor. 100 kg. 24 kortól feljebb. Görög és sárga dinnye 100 kg. 10 kor., turkesztán és ananász 32 kor., postakosaraként 2,40 kor.
Paradicsom, tölthető zöld paprika és fejes káposzta postakosár 2 kor. Vasúti rendelést csakis előleg beküldéssel szállít.

Szabó 118 gyümölcskivitele Csongrád.

Vidéki úri házból való iskolás leány gyermeket

a jövő iskolai évre elfogadok szállásba teljes ellátással és a leggonddosabb felügyelet mellett. Czim: **Nikora Jánosné Gyulafehérvárt Széchenyi-utca 32. sz.**

Nyomatott Papp György könyvnyomdájában Gyulafehérvári.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADITTE

NOXIN

A
LEGJOBB
CIPŐ-
KRÉM

Minden jobb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.